

دادگاه برای خلع ید زمین از دست متصرفین دستور قطع درختان را صادر کرد

۳۴۰۰ درخت قربانی مناقشات

و با توجه به وقعه‌های طولانی در فرآیند پیگیری پرونده،

طبیعی است متخلفان غاصب‌نسبت به گسترش پوشش گیاهی به منظور تضعیف فرآیند حقوقی اقدام کرد نداند و تنها راه بازپس‌گیری اِیسن اراضی قطع درختان آن بود لذا این درختان با حکم دادگاه و هماهنگی نیروی انتظامی قطع شده‌اند.

رستمی به مسائل شرعی و کار کردهای حقوقی اشکال اراضی وقفی در اجرای حکم وقف اشاره کرده و می‌گوید: بر اساس حکم شرعی امام راحل (ره) و رهبر معظم انقلاب موقوفه باید به حالت وقف برگردد و دادگاه نیز به طور قطع به ابعاد مختلف فقهی و اجتماعی رای صادره توجه کرده است. او همچنین مجموع درختانی را که در زمین غصبی اوقافی قطع شده بین ۵۰۰ تا ۶۰۰ اصله عنوان می‌کند و می‌گوید: مسوولان شهرداری سندج نباید به بهانه دفاع از منابع طبیعی و فضای سبز از عدهای غاصب اموال موقوفه که باید در جهت تأمین نظر واقف مورد استفاده واقع شود، حمایت کنند. رستمی افزود: حکم دادگاه در مورد این زمین در سال‌های ۸۲ و ۸۴ صادر شده که به خاطر فراموش نبودن مقدمات اجرای آن تا روزهای اخیر به تأخیر افتاد.

نماینده ولی قفیه: نباید به خاطر خلع ید درختان را قطع کنیم
هر چند این نخستین بار نیست که ادارات اوقاف در سراسر کشور اقدام به قطع درختان می‌کنند اما واکنش روحانیون به این اقدامات اوقاف نیز همچنان ادامه دارد. در سه سال گذشته ادارات اوقاف شهرستان آمل و استان‌های قم و گیلان بارها دستور قطع درختان کهنسال ۵۰۰ اصله‌ای را صادر کردند که اعتراض پژوهشگران و متخصصان علوم زبستی را که در حال مطالعه بر روی این درختان بودند، برانگیخت. دو سال قبل با قطع چهار درخت کهنسال در استان گیلان که به دلیل مبارزه با خرافه‌پرستی از سوی اوقاف گیلان و قم اجرایی شده بود، آیتالله دری‌خجفآبادی دادستان درخت در این کشور این اقدامات را نسنجیده و تنها بهانه‌ای عنوان کرد که به دست دشمنان نظام داده می‌شود. او قطع درختان را برابر قتل یک انسان برشمرد اما نه‌تنها این اقدامات متوقف نشد بلکه در تازه‌ترین رخداد، قاضی دادگاه برای بازپس‌گیری زمین‌های تصرف شده موقوفی، رای به قطع درختان داده و اداره اوقاف نیز این حکم را اجرایی کرده است.

بااین حال نماینده ولی فقیه در سازمان جنگل‌ها که ارجح‌ترین فرد برای اظهار نظر درباره مسائل شرعی قطع درختان سندج چهار تن با تقبیح این عمل توسط اوقاف استان کردستان می‌گوید: من معتقدم مذهبی‌های ما هم اهمیت، عظمت و قداست درختان برایشان روشن نیست. حجت‌الاسلام خاک هفته گذشته در حاشیه نمایشگاه دستاوردهای سازمان جنگل‌ها و مراتع در محل این سازمان گفت: نباید به خاطر خلع ید درختان را قطع کنیم. ما معتقدیم برای حیات همه مردم جهان باید درختان را حفظ کنیم. او با تأکید بر اینکه نباید با بهانه‌های واهی درختان را قطع کرد، گفت: در زمینی که با مسوولان مرتبط داشتیم بنا شد اگر جلسه‌ای کسی تصرف عدوانی کرد و درخت کاشت و می‌خواهند زمین را از فرد بگیرند، دیگر درختی قطع نشود و طبق قوانین و مقررات زمین یا برای خودش باقی می‌ماند یا به دولت برسد با همه درختانی که در آن است.

نماینده ولی قفیه در سازمان جنگل‌ها و مراتع در پاسخ به اینکه چرا وقتی در دین ما شکستن شاخه درخت هم گناه است باز هم ادارات مذهبی درختان را قطع می‌کنند، گفت: این موضوع احتیاج به فرهنگ‌سازی دارد. من معتقدم مذهبی‌های ما هم اهمیت، عظمت و قداست درختان برایشان روشن نیست. لذا برای اینکه اهمیت درختان برای همه علما و مذهبی‌ها روشن شود ما در ۲۰ استان کشور همایش روحانیون را گذاشتیم و در هر استانی هم از ۳۰۰ تا

مژگان جمشیدی
قطع بیش از ۳۴۰۰ اصله درخت در سندج توسط اداره اوقاف این استان و با حکم دستگاه قضایی، یکی از پرسر و صداترین رخدادهای زیست‌محیطی هفته گذشته بود به نحوی که این اقدام اعتراض بسیاری از مسوولان استانی و شهرستانی و حتی نماینده ولی فقیه در سازمان جنگل‌ها و مراتع را هم برانگیخت.

این درختان در زمینی به مساحت پنج هکتار در نزدیکی پارک ملت شهر سندج و روبه‌روی ساختمان اداری کل محیط موقوفه زینت استان کردستان قرار داشتند و بیش از ۱۵ سال از کاشت آنها می‌گذشت اما گفته می‌شود مالکیت زمین مورد نظر در اختیار اداره کل اوقاف و امور خیریه استان کردستان بوده و طی سال‌های گذشته عده‌ای از افراد سودجو با کاشت درخت آن را تصرف می‌کنند و بعد از مطرح شدن این پرونده در مرجع قضایی اداره کل اوقاف و امور خیریه موقف به دریافت حکم بازپس‌گیری این زمین می‌شود. در آخرین حکم صادره از سوی دادگاه، قاضی رای به قطع ۶۹۸ اصله درخت در این زمین صادر کرده بود که بعد از گذشت شش سال از صدور این حکم، رای صادره در یک نیمه شب زمستانی در بامداد روز ۱۸دی‌ماه توسط اداره کل اوقاف به‌سه اجرا درآمد. با این حال اعتراضات زمانی آغاز شد که مسوولان شهری با لاشه بی‌جان صدها درخت قطع شده در این محل مواجه شدند و پرسش اکثر آنها این بود که چرا برای خلع ید زمین باید درختان قطع شود؟ آیا نمی‌شد زمین را از دست متصرفین خارج کرد اما درختان شمر و غیرمثمر آن را که شهردار سندج ۳۴۰۰ اصله برآورد کرده بود، حفظ و نگهداری کرد آن هم در شرایطی که شهر سندج با کمبود سرانه فضای سبز شهری مواجه است و اخیراً نیز با مشکل گرد و غبار و آلودگی هوا مواجه شده است. از سوی دیگر شهردار سندج مدعی است که این اقدامات در راستای اجرای حکم دادگاه است. درخت در زمین مزبور داده، اداره اوقاف بعد از گذشت این همه سال و بدون هماهنگی با شهرداری درختان بیشتری در حدود ۳۴۰۰ اصله درخت را قطع کرده است در حالی که اگر این هماهنگی‌ها صورت می‌گرفت شاید امکان جابه‌جایی و انتقال درختان وجود داشت.

حمایت از درختان
حمایت از غاصبان زمین است
بدرغم همه این اعتراضات که از نخستین ساعت صبح روز شنبه گذشته آغاز شد، مدیر کل اداره اوقاف و امور خیریه استان کردستان نه‌تنها از اقدام خود در قطع درختان دفاع کرد بلکه حتی معترضان را به حمایت از غاصبان زمین موقوفی هم متهم کرد. با این حال رستمی با اشاره به اینکه «دفاع از غاصبان اراضی موقوفه در پوشش قطع درختان در سندج انگیزه‌های پشت پرده دارد»، گفت: نباید به بهانه دفاع از منابع طبیعی و فضای سبز شهری از افراد غاصب موقوفات حمایت کرد.

محمد رستمی افزود: زمین مورد نظر وقفی است و توسط ۱۴ تن به اسامی مشخص غصب شده و برای ایجاد مالکیت در زمین غصبی اقدام به کاشت درختان شمر و غیرمثمر کرده بودند و آنچه روی داده تلاش برای اجرای احکام شرعی و قضایی در مورد وقف است. به گفته وی غاصبان زمین‌های اوقافی اقدام به فروش این زمین‌ها به یکی از تعاونی‌های مسکن سندج به قیمت چهار میلیارد ریال کرده بودند که با اجرای حکم دادگاه از این اقدام جلوگیری شد. وی یادآور شد با روندی که غاصبان زمین به پشتوانه برخی صاحبان نفوذ طی می‌کنند این درختان مانند صدها درخت دیگری که در سندج به بهانه‌های عمران و ساخت و ساز قطع شده در نهایت قطع می‌شوند.

مدیر کل اوقاف و امور خیریه کردستان گفت: روند بازپس‌گیری این زمین‌ها از سه سال قبل آغاز شده بود

مناقص طبیعی

افزایش قیمت سوخت؛ تهدیدی دیگر برای بلوطزارهای زاگرس

تبدیل بخاری‌های نفتی به چوبی در روستاهای جنگلی

از گرایش مردم برخی روستاها به استفاده از چوب بلوط برای روشن کردن بخاری‌های خود خبر می‌دهد. هر چند بهره‌برداری از سوخت جنگلی در مناطق غرب ایران سال‌هاست به دلیل عدم دسترسی مردم محلی به سوخت فسیلی رواج دارد اما با بالا رفتن قیمت سوخت نگرانی از تشدید این امر در بین کارشناسان و مسوولان منابع طبیعی دوچندان شده است.

هومان خاکیور کارشناس موسسه تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی در این باره به «شرق» می‌گوید: بیش از یک سال پیش به همراه کارشناسان منابع طبیعی و محیط زیست کشور ابراز نگرانی کرده بودیم که اگر تمهیدات لازم برای اجرایی کردن طرح

شریعت‌نژاد قائم‌مقام سازمان جنگل‌ها و مراتع یک ماه قبل گفته بود: با وجودی که افزایش هزینه سوخت، تهدید بزرگی برای جنگل‌هاست، این طرح که می‌توانست برای حفظ و نگهداری جنگل‌ها به ما کمک کند در مجلس مصوب نشد. او با تأکید بر اینکه افزایش قیمت سوخت باعث می‌شود جنگل‌نشینان و روستاییان به سمت استفاده از چوب درختان جنگلی بروند، گفته بود: در حالی که سیاست‌های کلی نظام بر کاهش عوامل تخریب جنگل‌ها دارد اما افزایش هزینه سوخت باعث می‌شود این جوامع به سوی استفاده از منابع رایگان انرژی روی آورند در حالی که در این طرح باید به برخی گروه‌ها از جمله روستاییان به صورت ویژه نگاه شود.

با این حال هنوز زمان زیادی از اجرایی شدن این طرح نگذشته که یکی از کارشناسان موسسه تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان چهارمحال و بختیاری

سال پنجم ■ شماره ۱۱۶۳ ■ دوشنبه ۲۷ دی ۱۳۸۹

سروزمینی

سبز در نظام جمهوری اسلامی است. با این حال بعید است که دستگاه قضایی حکم به قطع درختان شمر یا غیرمثمر بدهد و این اقدام اگر مبتنی بر حکم دادگاه بود چرا نیمه‌های شب اجرا شده است؟! او از درختان قطع‌شده به عنوان قربانیان مظلوم مناقشه بخش خصوصی و دولتی به خاطر مالکیت بر یک قطعه زمین نام برد.

با این حال رئیس دادگستری استان کردستان با صدور اطلاعیه‌ای، صدور حکم قضایی از سوی یکی از شعب قضایی این استان برای قطع درختان را تأیید کرده و در بخش دیگری از اطلاعیه خود خاطرنشان کرده است: با توجه به اینکه درختان مذکور از آب فاضلاب شهری مشروب می‌شده‌اند، از لحاظ بهداشتی نیز ادامه وضع مخاطره‌آمیز بوده و اهالی هم معترض موضوع مذکور شده که در پرونده اجرا اعتراضات آنها وجود دارد همچنین چون ملک مذکور قابلیت انتقال را نداشته به علت نزدیکی به پارک متعلق به شهرداری شفاها به رئیس شورا و اوقاف جهت توافق و تبدیل و انضمام آن به املاک شهرداری مذاکره شده است که

هیچ خدمتی **عام‌تر از نگهداری فضای سبز برای موقوفه متصور نیست**
۳۴۰۰ اصله درخت نیمه‌شب در قطعه زمینی ۵ هکتاری که مقابل اداره کل حفاظت محیط زیست استان کردستان قرار داشت، قطع شد و این اداره کل طبق قانون مسوولیت جلوگیری از تخریب و آلودگی محیط زیست را برعهده داشته، جلوی این اقدام را نگرفت. شاید هم به همین دلیل بود که نیمه‌شب که اداره تعطیل بود، برای قطع درختان انتخاب شد تا دیگر مزاحمتی از سوی محیط زیست یا شهرداری ایجاد نشود! با این حال مدیر کل محیط زیست استان کردستان بااعتراض به این واقعه می‌گوید: هیچ تصور عام‌تر از فضای سبز و تلاش برای حفظ آن متصور نیست. خیرالله مرادی در واکنش به قطع درختان سندج به «شرق» می‌گوید: در شرایطی که سندج با آلودگی هوا و معضل گرد و غبار مواجه است، از بین بردن فضای سبز توجیه منطقی ندارد.

به گفته وی فلسفه وقف خدمت به مردم است و در شرایط آلودگی هوا هیچ خدمتی بهتر از تلاش برای حفظ و توسعه فضاهای سبز نیست. او با محکوم کردن قطع درختان و با اشاره به اینکه زمین مورد نظر سال‌ها نیست. خیرالله مرادی در واکنش به قطع درختان سندج به «شرق» می‌گوید: در شرایطی که سندج با آلودگی هوا و معضل گرد و غبار مواجه است، از بین بردن فضای سبز توجیه منطقی ندارد.

به گفته وی فلسفه وقف خدمت به مردم است و در شرایط آلودگی هوا هیچ خدمتی بهتر از تلاش برای حفظ و توسعه فضاهای سبز نیست. او با محکوم کردن قطع درختان و با اشاره به اینکه زمین مورد نظر سال‌ها نیست. خیرالله مرادی در واکنش به قطع درختان سندج به «شرق» می‌گوید: در شرایطی که سندج با آلودگی هوا و معضل گرد و غبار مواجه است، از بین بردن فضای سبز توجیه منطقی ندارد.

ازرشمند و بزرگ هدفمند کردن یارانه‌ها دیده نشود ممکن است تبعات این طرح برای پایداری منابع طبیعی، به ویژه رویشگاه‌های جنگلی مصیبت‌بار باشد. خطر جایگزینی هیزم به دلیل افزایش قیمت سوخت‌های فسیلی و همچنین افزایش روند تبدیل زیراشکوب جنگل به دیم‌زارهای کپزده و افزایش دام موجود در آبادی‌های جنگل‌نشین، به دلیل نرخ بالای بیکاری و ارزان بودن نیروی کار در روستاها و پایین بودن سرانه در آمد خانوارهای روستایی، عل ابراز نگرانی فعالان منابع طبیعی و محیط زیست کشور بود. وی افزود: هفته گذشته با تعدادی از زنان محلی برخورد کردم که در حال تهیه هیزم از بلوطزارهای

مهم به دلایل مختلف انجام نشد. رئیس شورای اسلامی شهر سندج نیز ضمن انتقاد از قطع بیش از سه هزار اصله درخت می‌گوید: هیچ‌گونه هماهنگی در خصوص قطع این درختان با شهرداری صورت نگرفته بود. جلال شریعتی گفته شمار زیادی از درخت‌های قطع‌شده در اطراف زمین مورد بحث قرار داشته و حتی در صورت لزوم ساخت و ساز در این محل و بازپس‌گیری آن هم می‌شد آنها را قطع نکرد که متأسفانه این مهم نیز از سوی مجری نادیده گرفته شده است. برخی دیگر از درخت‌های قطع‌شده در این محل نیز قابل انتقال بوده و می‌شد آنها را در فصل مناسبی از سال جابه‌جا کرده است: با توجه به اینکه درختان مذکور از آب نادیده گرفته شده و خسارت جبران‌ناپذیری به بخشی از جنگل‌ها و فضای سبز این شهر وارد شده است. او همچنین از تهیه لایحه دفاعیه توسط امور حقوقی شهرداری در خصوص این موضوع خبر داد و یادآور شد: لایحه جامعی در خصوص این اقدام تهیه شده و قرار است صبح فردا به مراجع قضایی استان کردستان برای رسیدگی تحویل داده شود.

قطع درختان سندج برای خلع ید زمین مورد اختلاف اوقاف و متصرفین، به واقع تکرار همان پرونده کشتار کیوتو‌ها در ۹ سال گذشته است. زمانی که کیوتو‌باز بر سر تعداد کیوتو‌هایشان با هم به اختلاف برخورد کردند و به دادگاه رفتند، قاضی دادگاه برای حل اختلاف طرفین دستور ذبح تمامی کیوتو‌ها را که تا آن زمان نزدیک به ۱۸۰ قطعه بودند، صادر کرد و متأسفانه این حکم نیز اجرایی شد. در همان زمان انجمن حمایت از حیوانات با اشاره به قداست کیوتو در دین اسلام و سایر ادیان الهی و با این توضیح که چرا

برای حل مساله، صورت مساله را پاک می‌کنید، به قوه قضائیه اعتراض کرد و در نهایت به دستور رئیس قوه قضائیه پرونده قاضی مورد نظر تحت پیگرد قرار گرفت. شمران طرح این پرسش‌ها را یکی از علل تشدید تنش بین دین اسلام و سایر ادیان الهی و با این توضیح که چرا برای حل مساله، صورت مساله را پاک می‌کنید، به قوه قضائیه اعتراض کرد و در نهایت به دستور رئیس قوه قضائیه پرونده قاضی مورد نظر تحت پیگرد قرار گرفت. شمران طرح این پرسش‌ها را یکی از علل تشدید تنش بین دین اسلام و سایر ادیان الهی و با این توضیح که چرا

مناطق رونق چشمگیری پیدا کرده و استادکار یکی از آن کارگاه‌ها می‌گفت پس از افزایش قیمت مواد سوختی، تقاضا برای تولید بخاری و دیگر تجهیزات هیزمی روزانه در حال افزایش بوده و حتی برخی مردم محلی استان‌های همجوار هم برای تهیه بخاری‌های هیزمی به کارگاه‌ها و فروشگاه‌های منطقه مراجعه می‌کنند.

هومان خاکیور می‌افزاید: تمامی مشاهدات من مربوط به منطقه‌ای بود که یکی از زیرحوضه‌های آبریز مشرف به دریاچه سد کارون ۴ است؛ همان بلندترین سد برقایی کشور که بالغ بر ۱۵۰۰ میلیارد تومان صرف ساختن آن شده و تخریب جنگل‌های منطقه، به سرعت فرسایش خاک، شتایی فاجعه‌بار داده و کاهش عمر این سد غول‌پیکر را رقم خواهد زد.

او درباره تمهیداتی که لازم بود در راستای اجرایی قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، برای مناطق روستایی کشور دیده می‌شد، می‌گوید: اجرای این قانون باید با شیب کندتری برای روستاییان کم‌درآمد به اجرا درآید و این‌ا امر نیازمند توجه جدی به تدارک زیرساخت‌های جایگزین کردن انرژی‌های پاک است، خوشبختانه در حال حاضر تکنولوژی و تجهیزات مورد نیاز تولید انرژی خورشیدی و همچنین اجاق‌ها و آبگرمکن‌های خورشیدی مورد استفاده در بازار کشور موجود است که دولت می‌تواند با اعطای تسهیلات ارزان یا بلاعوض این امکانات را در اختیار این دسته از روستاییان قرار دهد.

هومان خاکیور گفت: متأسفانه مشاهدات عینی من وضعیت‌های مردم محلی بیان‌کننده روند شتابان بازگشت بخاری‌های هیزمی و استفاده از منابع چوبی برای مصارف سوختی منازل روستایی است. تولید و فروش بخاری‌های هیزمی در کارگاه‌ها و فروشگاه‌های

«**نگاه سنج**»

محمد درویش

عقوبت ضعف مدیریت

محیط زیست

نگارنده پس از انتشار خبر شهادت یکصد و ششمین محیطان سازمان حفاظت محیط زیست ایران در سیزدهمین روز از آذر ۱۳۸۹ نوشت: «سعید پرهام هم رفت. او تا این لحظه آخرین شهید محیط زیست ایران است. اما چه کسی می‌تواند تضمین کند که همچنان سعید آخرین شهید باقی می‌ماند؟ یک حقیقت تلخ این است که هر چه پیش می‌رویم از ضربه‌هانگ جان باختن سلحشوران طبیعت ایران کاسته نشده است! و از آن تلخ‌تر آنکه این خون‌های ریخته‌شده و جراحات وارد شده بر تمامی حدود پنج هزار جنگلیان و محیطباتی که در طول سه دهه اخیر شهید شده یا آسیب جانی و مالی دیده‌اند، هرگز نتوانسته از شتاب ناپایداری بوم‌شناختی سرزمین مقدس‌مان بکاهد. آیا این گونه می‌خواهیم پاسدار خون‌های به ناحق ریخته‌شده در راه حراست از زیست‌بوم وطن باشیم؟»

و امروز در حالی این سطور را می‌نویسم که همه فعالان و علاقه‌مندان به محیط زیست ایران در سوگ شهادت صابر الله‌دادی محیطباتی که چهارشنبه‌شب در سیستان و بلوچستان به ضرب دو گلوله کشته شد، ماتم گرفته‌اند و حیرت‌زده از خود می‌پرسند: چرا باید همچنان تضمینی وجود نداشته باشد که صابر آخرین شهید محیط زیست ایران باشد؟! کافی است نگاهی به آمار تلفات رنج‌ها با محیطبان‌ها در دیگر کشورهای جهان اندازیم تا متوجه شویم شوربخانه ایران از این منظر هم در شمار کشورهای رکوردشکن قرار دارد! ندارد؟ ایالات متحده بیش از چهار برابر ایران جمعیت دارد و سوختش از شش برابر مساحت ایران هم بیشتر است، با این وجود در طول ۸۴ سال گذشته (از ۱۹۲۷ میلادی تاکنون)، مجموع تلفات رنج‌هایش حتی به یک‌چهارم تلفات محیطبان‌های ما در طول ۳۰ سال اخیر هم نمی‌رسد! چرا؟ این در حالی است که اگر تعداد شهدای جنگلیان (واسته به سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور) را هم به این سیاهه سرخ بیفزاییم، آنگاه نتیجه برای ما مصیبت‌بار تر هم می‌شود! به ویژه اگر بدانیم، حاصل این خون‌های پاک به زمین‌ریخته و جراحات‌های بی‌شمار وارد‌شده بر پیکر شریف‌ترین سلحشوران طبیعت ایران، هرگز نتوانسته است درخت مجروح و نیمه‌خشک محیط زیست کشور را از خطر بی‌آبی نجات داده، و همچنان تمامی شناسه‌ها، نشان دهنده آن است که ضرب پایداری بوم‌شناختی (اکولوژیکی) سرزمین در فلات ایران آشکار در حال سقوط و فروافت است، به نحوی که بعد از ماجرای سقوط در شاخص‌های سه‌گانه عملکرد محیط زیست EPI (Environmental Performance Index)، پایداری محیط زیست ESI (Environmental Sustainable Index) و شاخص سرزمین شا HPI (Happy Planet Index) در سال ۲۰۱۰، دست آخر از اجلاس تغییر اقلیم مرکزیم هم در همین ماه گذشته میلادی خبر رسید که ایران از منظر شاخص عملکرد مقابله با تغییرات اقلیمی Climate Change Performance Index در سال ۲۰۱۱ هم به نسبت به سال ۲۰۱۰ با ۱۴ به سقوط در بین ۵۷ کشور مورد بررسی از رتبه ۳۵ به رتبه ۴۹ سقوط آزاد کرده است.

و این سقوط‌ها در مرتبه‌های جهانی در حالی اعلام می‌شود که هنوز آمار تلخ سال ۱۳۸۹ یعنی سیاه‌ترین و مصیبت‌بارترین سال برای طبیعت ایران را وارد این زریاب‌های بین‌کشوری نکرده‌ایم زیرا تاکنون هرگز در یک سال، بیش از ۴۰ هزار هکتار از جنگل‌های طبیعی‌مان را در اثر آتش‌سوزی از دست نداده بودیم (این رقم در سال گذشته فقط پنج هزار هکتار بود)، وضعیت تالاب‌ها و دریاچه‌های داخلی ما چنین اسفبار نشده بود، در کمتر از ۷۰ دقیقه بیش از ۱۱ هزار درخت در دیرینه‌ترین باغ گیاه‌شناسی ایران به بهانه احداث جاده کمربندی نوشهر نابود نشده بود، این مقدار مواد الاینده به خاک و آب کشور وارد نشده بود، تلفات آبریان دریایی در شمال و جنوب کشور چنین فاحش و نگران‌کننده نشده بود، آفت سوسک چوبخوار، جنگل‌های زاگرس را چنین تاراج نکرده بود، پدیده ریزگردها جریان کار و زندگی را در بیش از ۱۸ استان کشور با چنین تداومی فلج نکرده بود، میلیون‌ها متر مکعب از کوه‌ها و تپه‌های اطراف عسلویه پاک‌ترشی شده و به داخل خلیج فارس ریخته نشده بود، پاک‌ترین پارک ملی ایران در قالب کویر با مجوز سازمان حفاظت محیط زیست و به بهانه استخراج نفت در آستانه فروپاشی قرار نگرفته بود، هرگز آثار فرونشست زمین تا ديار سیلان و اردبیل گسترش نیافته بود، نخلستان‌های اروندکنار این‌گونه نابود نشده و هرگز پایتخت ایران و برخی از کلانشهرهایش به چنین نفس‌تنگی مرگبار و پرده‌نهای گرفتار نشده بود. و حالا با شهادت دو تن از جوان‌ترین محیطبانان کشور در سال ۱۳۸۹، ترازوی سال ۱۳۸۹ برای طبیعت ایران کامل شده، به نحوی که همه آرزو می‌کنند کاش این دو ماه باقیمانده هم به سرعت می‌گذشت و بختک سیاه و بدبینی که محیط زیست وطن را احاطه کرده است، از آسمان ایران رخت برمی‌سست. فرجام سخن، به نظر می‌رسد اینک ما به یک

برنگاه‌مهم در تاریخ حیات طبیعی ایران رسیدیم؛ این‌گونه می‌توانیم که اگر حسیستیت آن را درک نکنیم، هرگز وجدان‌های بیدار در آینده ما را به دلیل این انفعال و سکوت شمران نخواهند بخشید. این موضوع طرح این پرسش‌ها را یکی از علل تشدید تنش بین دین اسلام و سایر ادیان الهی و با این توضیح که چرا برای حل مساله، صورت مساله را پاک می‌کنید، به قوه قضائیه اعتراض کرد و در نهایت به دستور رئیس قوه قضائیه پرونده قاضی مورد نظر تحت پیگرد قرار گرفت. شمران طرح این پرسش‌ها را یکی از علل تشدید تنش بین دین اسلام و سایر ادیان الهی و با این توضیح که چرا

تعارف را بگذرانیم کنار و شجاعانه از خود بپرسیم علت قتل و معلولیت و جرح حدود پنج هزار محیطبان و جنگلیان ایران کیست؟ چرا مردمی که خود باید پاسدار طبیعت کشورشان باشند، عملاً در برابر محیطبانان و جنگلیان می‌ایستند و بر روی هم اسلحه گرفته و شلیک می‌کنند؟ ترازوی بزرگ و شمران‌آور این است! ما کجای راه را اشتباه رفتیم که حالا باید جنازه پلنگ‌هایمان را بالای دکل‌های برق پیدا کنیم و از تکه‌تکه شدن کاراکال‌ها با خونسردی فیلم بگیریم، در حالی که خون محیطبانان عزیزمان سنگفرش طبیعت ایران را از خراسان شمالی تا سیستان و بلوچستان رنگی کرده است؟

یحیی شاکو‌م‌محلی، ناصر پیروی، میرادواد مومنی، اسماعیل خانزاده، رشید غفاری، غلامرضا جعفری، بهرام حنفی، سعید پرهام، صابر الله‌دادی و ده‌ها سلحشور دیگر مرانده در پای دفاع از طبیعت محیطبانان ایران ایستادند و جان دادند تا طبیعت‌ستیزان گمان نبرند مواهب طبیعی ایران‌زمین عاشق جان بر کف ندارد. اما پرسش این است که چرا این خون‌های ریخته‌شده برای آبیاری دشت سبز وطن کافی نبوده‌است؟ چگونه می‌توان آن گروه از ایرانیانی را که در صف شکارچی و شکارکش جای گرفته‌اند، سوار بر قطار سبز پاسداری از طبیعت وطن کرد؟ چگونه باید وزن شکارهای محیط زیستی را در عالی‌ترین سطح از گفتوگوهای محلی در سطح استان‌ها، استان‌ها، پاستور و حسینیه امام خمینی (ره) افزایش داد؟ آیا چنین دغدغه‌ها و گرایه‌هایی ارزش یک فراخوان و هم‌افزایی در بین همه دوستداران محیط زیست ایران را ندارد؟ آیا نباید سازمان حفاظت محیط زیست کشور در تدارک همایشی براید که نامش نجات طبیعت ایران است! ما باید بکوشیم نظیر آن پیرمرد خالخالی که به روباه‌ها غذا می‌دهد تا اهلی‌شان کنند، بیشتر شواهد نظیر آن روستا نشینان طبیعت‌دوستی که در چین و اشتهرانکوه طومار تهیه می‌کنند که برایشان جاده ناسازند تا درخت‌ها و طبیعت‌شان حفظ شود و نظیر آن مردهی که در تالاب کالی‌برازان دیگر هرگز پرندم‌ها را شکار نکرده و تالاب را خشک نمی‌کنند یا روستا نشینانی که در سرخ چشمه یوز را روی چشم خود می‌گذارند و... به بلور نگارنده آنها که جان شیرین‌شان را در پای حراست از پایداری سرزمین مادری و مواهب طبیعی از رشمندش اهدا می‌کنند، باید مورد بیشترین تکریم ملی قرار گیرند چراکه عملاً نشان داده و ثابت کرده‌اند که به دوام آینده سبز ایران بیشتر از دوام خویش بها می‌دهند. ساختن تندیس‌هایی از این بزرگ‌مردان گمنام در پرفت و آمدترین میادین و بزرگراه‌های شهر، کمینه‌کاری است که برای تکریم ایشان و تقویت فرهنگ حراست از سرزمیند باید انجام دهیم. ما نیاز به تقویت دوستی و عشق و محبت داریم... پس است خون و ارقام و تعدید. اگر سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان کارگاه‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور نتواند از همه توان نرم‌افزاری خود مدد گرفته تا جوامع محلی را به پاسداران طبیعت پیروان‌شان بدل سازد، هرگز در اهداف خویش توفیق نخواهد یافت و این مهم هنگامی رسانی‌ای و دینی هم بکوشد تا به اهداف خود در حوزه کاری خویش، به ظرفیت‌سازی در فرهنگ و افزایش آگاهی‌های عمومی کمک کنند.

عضو هیات علمی موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور